I fele - Jelzés
472
H. 522

II. évfolyam. Erzsébetváros, 1904. január 3. 1. szám.

Erzsébetváros és vidéke.

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f, egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronkint 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség czimére küldendők. Kéziratokat nem adunk vissza. Névtelenül beküldött czikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Évfordulón.

Lapunk a mai nappal második évfolyamát kezdi meg. A kezdet nehézségeivel küzdöttünk ezelőtt egy évvel, mikor lapunkat útnak indítottuk. A bizonytalanság útján állottunk s lelki szemeinkkel kisértük lapunkat olvasóinkhoz. Aggódva, reménykedve léptünk a nyilvánosság elé.

A hosszu és fáradtságosnak igérkező év, mint egy óriás állott lelkiszemeink előtt.

Egy óriás, kivel meg kell küzdeni s kit le kell győzni. — A küzdelem heves vala, a győzelem pedig fényes. Mi győztünk, mert az elmúlt év bizonyságot tett arról, hogy lapunkra csakugyan szükség van. Szükség van pedig nemcsak azért, mert vármegyénk egyetlen városa s ennek intelligens közönsége megkivánja ezt; hanem szükség van azért is, mert e kis lap van hivatva azoknak az üdvös eszméknek felszínre hozásával, tárgyalásával, melyeknek tárgyalása közművelődési, közgazdasági, közegészségi, társadalmi, ipari és kereskedelmi szempontokból e városnak jövőjét hordozzák magukban. S vajjon az elmult egy év alatt értünk-e el valami eredményt lapunk útján? Mondhatjuk, hogy igen. Akkor, mikor e lap első lépését tette meg, még igen sokan voltak azok sorában, kik e helyi újságocskának fejére kimondták a halált. Nem gondoltak arra, hogy e lap nem lesz szolgája az igazságtalanságnak, a békebontásnak, az erkölcs- és jellemtelenségnek; hanem szolgája lesz a közjónak, gyámolítója a gyengéknek, őre az igaz hazafiságnak, segédkeze a közösmunka embereinek, tükre a város minden mozgalmának, képe önmagunknak. Ma már meggyőződött e város minden békésztermészetü lakója, — még azok is, kik kezdetben talán félelemmel tekintettek lapunkra, — hogy az „Erzsébetváros és vidéke“ megfelelt céljának s első számában kitejtett programmját megtartotta becsületesen. S most, midőn egy év előtti programmunkat itt újból megismételjük, igéretet teszünk, hogy e lap t. olvasói számára ezután is szolgálni kivánjuk a jót, a nemeset. Ápolni fogjuk az egyetértés szellemét. Küzdeni fogunk e város javáért. Küzdeni fogunk városunk minden polgárának előrehaladásáért. Mint eddig, úgy ezután is arra törekedünk, hogy lapunkat szivesen vegye minden olvasónk s abban megtalálja ki-ki a haladást, a célt, melyet elérni kivánunk. Igéretünket azonban ahhoz a feltételhez kell kössük, hogy nehéz munkánkban önzetlen jóakarókra találunk olvasóinkban.

Célunkat csak úgy érhetjük el, ha t. olvasóink mindig mellettünk harcolnak, velünk éreznek s bizalmukkal erőt kölcsönöznek nekünk a kitartáshoz, a munkához.

E város mindenlakója tekintse magáénak e lapot s ez új év kezdetétől végig legyen figyelmes olvasója ennek s meg fog győződni arról, hogy a mit nyújthat olvasóinak, az mindazon eszmék körül fog mozogni, melyeket programmunkba felvettünk. — Van-e, lehet-e e városnak s vidékének csak egy fia is, ki programmunkát el ne fogadná, azokat érvényre emelni nem akarná? Nincs. Fel tehát s az egy évvel ezelőtt kibontott zászló alá minél többen álljunk, hogy célunkat legalább megközelítendő, méltók és hasonlók lehessünk más vidéki városok haladásához! A fejlődés, a haladás korszakát éljük ma s nem maradhatunk más, hasonló embertársaink között müvelődésben, iparban,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TÁRCA.

Újév.

Boldog újévet kivánok! Még a veréb is ezt csiripeli a fán — január elején. Miért ne? Ezen a napon nem mondják azt, jó napot kivánok, alászolgája. Nem, ezen a jeles napon minden ilyen közönséges, elcsépelt köszönés otthon marad. Ellenben vígan kiabálják nekünk, boldogan kivánjuk másnak az új évet. De így is van az rendjén, mert, ha valami szórakozott ember hólmi jó napot kíván, akaratlanul analfabétának nézzük: nini, a jámbor nem tudja, hogy ma más nóta járja. Egy szóval, aki azt tartja magáról, hogy Európában él, annak szoros kötelessége a szájára vigyázni és rekedté kiabálni magát az újév tiszteletére.

Szegény újév! mi mindent várnak tőle! nem hiszem, hogy annyi jót tudna hozni a mennyi követelése van vele szemben mindenkinek.

Megrohanják, mint a hitelezők a csőd felé evező adóst és kamatos kamattal követelik tőle mindenféle reménységnek a beteljesedését. Pedig a tisztelt újév nagy kópé. Igér mindent, esküdözik égre földre, hogy mi mindent hoz a tarisznyájában, mennyire igazságos, bőkezü lesz, aztán a végén kisül, hogy ő épen olyan kis szédelgő, mint tisztelt elődje.

Valószinüleg ezért bucsuzik el tőle Szilveszter estéjén mindenki olyan örömmel, — azt gondolva, no, te is becsaptál, vigyen el a manó. Csak egy babszemnyi filozofia kell hozzá és megnyugodhatunk benne, hogy egyik újév 1903, a másik pedig 1904, azaz egyik 19, a másik 1 híjján 20. Egyik se hoz sem többet, sem kevesebbet a másiknál.

Miért? Mert mi emberek vagyunk csak olyan gyarlók, hogy feldaraboljuk az időt egyes szakaszokra. Ezeket elnevezzük évnek. Még ezt a 365 napos kis darabot is felváltjuk aprópénzre — hónapokra, hetekre, napokra. Az idő egykedvüen telik, nem törődve a mi cirkulusainkkal, évszámításunkkal. Nem hoz egyik szakasz se többet a másiknál, — de nem is akar többet hozni. Mert az örökkévalóságra nézve minden időpont egyforma. Mi reánk nézve — nem. Mert mi is véges ideig bolygunk ezen a világon.

Ettől sokat várunk, keveset kapunk. A mit ma el nem értünk, azt hisszük, elérjük holnap. Ezért tulajdonítunk különösebb fontosságot az új évnek. És bármennyire legyenek is önzők az emberek, bármennyire küzdjenek is egymás ellen nyájas orcával, mind úgy érzik, hogy az új évben, legalább az első napon testvérek, a kik mindnyájan várják a sült galambot, ki fizetésemelést, ki kinevezést, ki feleséget, ki jegygyürüt, ki osztálysorsjátéku főnyereményt, ki pedig csak — újévi borravalót.

Mert valami érdekes tünemény az, hogy mennyi jámbor felebarátunk használja ki ábrándos hitünket, újévi reménységeinket azzal, hogy szépen megpumpol bennünket. Újév napján ez a divat; ez a kettő el nem maradhat: boldog újévet kivánás és a — baksis. Ez az újévi kedves, tiszteletreméltó szokás mintegy példázza, milyen lesz — az újév: mi várunk tőle, pedig — ő lapítja meg boldogtalan zsebeinket! Az élettől is várunk sokat, nagyon sokat, pedig a végén mi maradunk a vesztesek.

A harmadik, negyedik napon pedig már ismét belezöttyenünk a rendes kerékvágásba; morzsolgatni kezdjük mindennapi megszokott teendőinket, zsörtölődünk, dohogunk, szidjuk a világ igazságtalanságát; a pénzt, amely mindig csak megy tőlünk, de sohasem jön, a főnyereményt, amely mindig elkerül, a kinevezést, mely csak nem akar megjelenni a hivatalos lapban, és így tovább . . . . Mire pedig a most kezdett újévnek kifelé áll a rúdja, örömmel fogunk rajta túladni s az újévi hitegetés, önámitás, spekulálás

55 * 1903. JAN. 9 -
KÖNYVTÁRA

kereskedelemben, humanus érzelmeinkben azok mögött. Egyesült erővel nagy feladatokat leszünk képesek megoldani. Összetartásunkkal úgy hazánknak, mint kis társadalmunknak igen sokat érő tényezői lehetünk. Első sorban segítsünk önmagunkon, próbáljunk tenni, dolgozni a közjóért s meglátjuk, hogy munkánk nem szül sorvadást, nem marad hasznos nyomok nélkül. Ha magunkon segíteni tudunk s életképességünket be tudjuk mutatni, akkor számíthatunk mások elismerésére is. Használjuk fel a napnak minden részét, hogy munkánkkal emeljük, segítsük e város haladását s lakóinak boldogságát előbbre vinni.

E helyen kell megemlékezzünk arról a nevezetes mozzanatról, mely lapunkat közvetlen érinti. Lapunk eddigi úttörője, szorgalmas, körültekintő főmunkatársa L. G. Fehrentheil Henrik visszalépett e nagyfontosságu állásáról.

Lapunk megmarad továbbra is abban az irányban, amilyenben eddig volt. Előfizetési árait is fentartja úgy, mint a megelőző évben, és pedig:

Egész évre .	6 korona —	fillér
Fél évre . .	3 korona —	„
Negyed évre .	1 korona 50	„

—d.

Kaszinónk hetven éves emlékéből.

Alig hangzottak szét a magyar haza térein azok a reform kulturális eszmék, tervek, melyeket a legnagyobb magyar Széchenyi István a 30-as év küszöbén a magyar nemzet államiságának, kulturális képességének beigazolása végett hirdetett, már e nemes terv nem csak Budapesten, a Tudományos Akademia és a Nemzeti Kaszinó létesítése által öltött, testet hanem a forrás ágai szétterjedtek legtávolabbi alkalmas vidékekre is.

Ezt igazolja a királyhágón tul fekvő leghazafiasabb magyar városunk Erzsébetváros; melynek intelligens polgárai a nemes gróf Széchenyi intentióját megvalositandók, a városi Kaszinót megalapitották 1833-ban.

Szeretném e fenkölt szellemü férfiaknak neveit az utókor biztatása végett is megörökíteni. Hisz városunknak ezen közmüvelődési szentélye több mint 70 telet ért; de bizonyára nem hiányozhattak az akkor élt előkelőség díszes koszorújából, azon családok sorozata, kik vállvetett erővel e korszerü intézményt létre hozták. A Dániel, Csiky, Pátrubány, Kabdebó, Zakariás, Karácsonyi, Másvilági családok, mind megannyi jótevői és mecenásai lehettek e szép intézménynek. Szóljanak helyettünk a következő alapszabályok, melyek a szív, ész és erkölcs- müvelődésének bástyáit képezték. Hadd tanuljon a jelenkor, hogy mi volt célja a nagy Széchenyinek a Kaszinók létrehozása által és mi volt Erzsébetváros első Kaszinójának is legnemesebb feladata, célja.

„Az erzsébetvárosi Kaszinóra nézve, annak alakulásakor 1833-ik esztendő Mindszent havában készült

Alapszabályok.

1. A Casinó művelt és jó erkölcsü férfiak egyesülete, hová csak nemes gondolkozásu és jámbor magaviseletü férfi vétethetik be.
2. A kik az egyesület tagjai kivánnak lenni, 4 ezüst forintot fizetnek, az ezen summán felyül ajánlandó mennyiség a társaság által hálaadásos köszönettel fogadtatván el; azon személyek is, kik időközben belépni kivánnak, az egész esztendei részvényt be kell hogy fizessék. megjegyeztetvén itt az is, hogy ha az esztendő eltelésével a közgyülés által a Casinó javára és annak előmozditására valamely pénzbeli csekély pótlás. segedelem kivántatnék, azon summát illő mennyiségben mindenik tag supportálni, és a meghatározandó időben befizetni köteles leszen.
3. Szava és ülése van minden tagnak a Casinó közgyüléseiben az elölülő úr jóvá látása szerint elrendelendő napon.
4. Közgyülés tartatik minden esztendőben négy versen, melyet minden tag bizonyosnak tudván, magát ehhez alkalmaztassa, elölülőt a közgyülés fog választani magának, a ki valamint a köz-, úgy a választottsági gyüléseken is elölülő lészen, — a közgyülésnek tárgya mind az, a mi a Casinót valamiben érdekli, abban a választott tagok újra választatnak, vagy megerősittetnek titkos szavazás utján, a Casinó további fenntartása elrendelése iránt végzések hozatnak a szabályok valamelyik czikkelye változtatása, vagy újaknak hozása iránt határozás tétetik, a választottság jegyzőkönyve, úgy a pénztárnok számadása ottan vizsgáltatik meg.
5. Vélekedések megoszlásakor a kérdésben levő tárgyat a gyülésbeli tagok közt a többség határozza el, ha a többség nyilván ki nem tetszenék, titkos szavazással döntetik el, a közgyülésben hozott határozatok a meg nem jelent tagokat is kötelezik, az egyenlő határozást az elölülői rész határozván.
6. A Casinó intézése folyamatban tartása, szabályai szerinti kormányozása, egy rendes elölülő, két igazgató, hat választott tag, egy jegyző s egy pénztárnokra bizatik, a rendes választottaknak pedig vagy betegség, vagy más lehető dolgaik miatt meg nem jelenhetések esetében a szám betöltésére még 4 szám feletti választottak is választatni fognak, ezen választottság mindenkor amikor a szükség kivánja ülést tart, ezen ülésekben a Casinó előforduló igazitandó tárgyairól és a befogadandó új tagokról tanácskozások tartatnak.
7. Hogy a Casinó dolgaival több tagok is megesmerkedjenek, a fennebbi választottság tagjai esztendőnként a közgyülésben megújitás alá jönnek.
8. A választottság, mely a dolgai folytatásában megállitott szabályok ellen semmit sem tehet, hanem minden foglalatosságaiban a közgyülés határozásait veszi sinor mértékül. Ülései jegyzőkönyvét a jegyző viszi, és az actuarius minden tagnak köteles azt olvasás végett csak helyt a Casinóba kiadni anélkül. hogy abban valamely változás vagy hiba kitetethetnék.
9. Minden végzés hozására, vagy valamely új tag felvetelére nézve ha szavazás tartatik, a választottság minden tagjainak jelen kell lenniek, a végzések teljesítése az elölülő és jegyző gondosságában állván.
10. Ha valaki a Casinó rendes tagja kiván lenni, ki jelentvén szándékát a választmány akár melyik tagjának, kérése a választottságnak mint a közgyülés képviselője, s hatalmazottja közelebbi ülésekben előterjesztetik, hogy a nélkül, hogy a bejelentett személy felett a béjelentő tag közleni fogja az illető féllel, ha olyan valaki kivánna Casinó tagjává lenni, ki a választottság tagjai előtt esmeretlen, ezen egy esetben a választottság utasitsa a kérelmest a köz gyülésre s ha az ilyen tag a közgyülés határozása szerint bevétetik, az olyan a 2-ik §-a fizetésekre nézve sinor mértékül tartatva.
11. Minden részvényesnek jussa van általa illendő magaviseléséről jól esmert valamely erzsébetvárossában nem lakó személyt valamelyik igazgatónak tett béjelentés mellett 8 napra a Casinóba bévezetni. az ily béjelentett az első béjelentéskor nevét a bévezetőjével együtt a vendégek könyvébe béirja s ha 8 napon tul is béjárni kivánna, utasitassék a választottsághoz, melynek szabadsága lesz ha érdemesnek találja, annak a béjárásra még 30 napi biletet adni, — meg van az egyesület abban győződve, hogy minden tag az idegenek bévezetése jussával legnagyobb meggondolással él, s úgy választja bévezetendőjét, hogy benne az egyesület kedves vendéget nyerhessen.
12. A választottságnak azon jus is adatik, hogy a városon keresztül utazó, s rövid ideig itt mulató nevezetesebb idegeneket is meghívhassa.
13. Minden részvényes a megállitott mennyiséget november 1-ső napján anticipative köteles leszen a pénztárba bészolgáltatni.
14. A Casinónak folyamatban tartása benne a jó rendre és illendőségre szükséges felügyelet az intézet jó hirének őrzése, nevelése s a cselédekre való felvigyázat az elölülő és jegyzőre bizatnak, ennélfogva ha valaki a Casinó szabályairól eltérne, általok tétetik figyelmetessé a kör akarat törvényei tiszteletben tartására, ha valakinek alapos panassza volna, ezt is velek orvoslás végett közli.
15. A Casinóban csak társaságos játékokat jádzanak, az úgynevezett hazsárd, szerencsejátékoknak semmi nemét senki nem jádzhatja.
16. A Casinó olvasó szobájában úgynevezett javalló könyv leszen, hova minden tag nevének aláirásával a Casinó iránt javallatit, jelentéseit a Casinó szabályai meg nem tartásiban tapasztalt észrevételeit, vagy akár mely közjó és igyekezet folyamatba hozása és elterjesztése iránti gondolatit béirhatja, az eként béirtak a választottság ülésében mindég felvétetnek és azok iránt határozás tétetik.
17. Könyvek, újságok, folyóiratok, s a Casinó akármi tulajdonai a Casinóból ki nem vitethetnek, újságokba, könyvekbe semmi jegyzések ne tétessenek, ha valaki kivonatokat akar tenni, iróeszközök szolgálatjára lesznek.
18. A Casinó minden szobáiban megkivántató csendesség fenntartását minden tag egymás iránti tiszteletből, kötelességének fogja tartani, és igyekezni fog, hogy hangos értekezése (disputatio) s lármái, vagy magaviselete által mások figyelmét ne háborgassa és ne alkal-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

---

kezdődik elölről. A cirkulus viciozus, mely kezdődik a születéssel, végződik akkor, mikor beadjuk a kulcsot, foly tovább.

. . . . Újév napján korán reggel arra ébredtem fel, hogy az ablakom alatt sötét arcú tisztelőim húzták a nótámat . . . . Azaz, hogy azt, a mi valamikor nótám volt, — ma már én is annyira elkoptam, hogy már nótám sincs. Ahá, újév napja van. Gépiesen nyúltam a fiókba az este gondosan előkészitett baksis után; nesztek, vigyétek, vernek még Körmöcön többet is . . . Bár nekem vernének ebben a boldog új évben vagy két zsákkal. . . . .

Vajjon akad-e valaha olyan újesztendő, a melyik olyan gondosan előre elkészíti számomra a maga ajándékát, mint én a hozzám zarándokoló üdvözlők baksisait?

Erre csak egy újév napi sopánkodással s fontoskodó fejcsóválással lehet felelni: hjah nem tudjuk, mit hoz a jövő. . . . . .!

Quis.

matlankodjék; — a világi és egyházi elöljáróság dolgait fitogtatni, azok ellen szavakat elegyíteni a 21 pont szerint tilalmaztatik.

19. A Casinó szobáiba kutyákat bevinni nem lesz szabad; — úgyszintén muzsikális eszközöket sem az elölülő — ennek jelen nem létében — az igazgató megedgyezések nélkül.

20. A Casinóba semmiféle lotteriazás s ily végekre való pénzszedegetés meg nem fog engedtetni, kivévén azon eseteket, ha az egyesület tulajdonát kijádzatni kivánná.

21. Mindezen rendszabásokat minden tag sérthetlenül megtartani annál is inkább kötelességinek fogja tartani, hogy ha azok ellen akármi kevésbe is fogna hibázni, első esetben egyik director által meg fog intetni, s ha arra se jobbítaná meg magát, másod izben az egész egyesület gyülésében újra meg fog intetni, s végre ha mégis tovább is engedelmeskedni nem kivánna, az egyesületből ki fog rekesztetni pénzének elvesztése mellett."

KÜLÖNFÉLÉK.

Lapunk igen tisztelt előfizetőinek, olvasóinak és munkatársainak

boldog új évet

kivánunk.

Lapunk előfizetőihez. Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kik a mult évi előfizetéssel hátrálékban vannak, szíveskedjenek a mellékelt posta-utalvány felhasználásával kiadóhivatalunkba beküldeni hátralékaikat, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Kinevezés. Sax Sándor, dévai főreáliskolai h. tanárt ugyanoda rendes tanárrá nevezte ki a vallás és közoktatásügyi minister.

Gratulálunk!

Előléptetés. Ehrlich Béla erzsébetvárosi és járási m. kir. állatorvost a földmivelésügyi m. kir. miniszer a XI. fizetési osztály I. fokozatába léptette elő.

Hymen. Múlt év december 27.-én tartotta esküvőjét városunkban Sax Sándor dévai főreáliskolai tanár Zakariás Irma kisasszonnyal, Zakariás Ferencz helybeli birtokos és kereskedő kedves leányával. A fényes esküvőn városunk sok előkelő családja volt jelen.

A polgári esküvőt Trajánovits János polgármester állami anyakönyvvezető s az egyházi szertartást Ávedik Lukács főespéres-plébános végezte. Az ifju pár elutazott a férj állomáshelyére Dévára. Isten segedelme légyen velük! Áldás kisérje boldogságukat!

Ugyancsak a mult év december hó 26.-án esküdött örök hűséget Kun Lajos székelyudvarhelyi kereskedő Márton György helybeli derék polgártársunk, Ilonka nevü kedves leányának. Az új párok másnap elutaztak állandó lakhelyükre Székelyudvarhelyre. Szerencse kisérje frigyüket!

Értesítés. Folyó hó 3.-án, vasárnap délelőtt az ev. ref. templomban istenitisztelet nem lesz. Délután azonban lesz.

A „Polgári Otthon" olvasókörben folyó hó 3.-án (vasárnap) ezte 8 órakor a magyar történelemből előadást tart Király Pál főgimnáziumi tanár, melyre az érdeklődő közönség figyelmet e helyen is felhívjuk.

Az iskolák megnyitása. A karácsonyi szünnapok a mai nappal véget értek. Tanulóink egy jól töltött vakáció után f. hó 4.-én újból hozzáfoghatnak munkájukhoz, a tanuláshoz. Az új évben új erővel mennek a tantermekbe s kiséri őket a szülők áldása, tanácsa. Mi szívből kivánjuk, hogy az új évben szorgalmuk hozza meg a várt kamatot úgy nekik, mint a szülőknek.

Rendőri hírek. A Zakariás Testvérek helybeli üzletében elkövetett betörés tettesseit valószinüleg a napokban kézrekerítik, mert az erélyes nyomozásnak máris eredményei vannak.

A részletek azonban még hiányoznak. Reméljük, hogy közelebbi számunkban részletesebben irhatunk erről.

Egy talpraesett intézkedés. Örömmel értesültünk, sőt mi több előnyösen tapasztaltuk, hogy városunk derék rendőrkapitánya intézkedett arról, hogy a városi közönség mindenféle tekergő egyénektől új év napján ne zaklattassék.

Táncvizsga. Carbone János táncmester, operaházi volt magántáncos, f. hó 2.-án tartja táncvizsgáját a „Takarékpénztár szálloda" nagytermében. A táncvizsga iránt nagy az érdeklődés s hisszük, hogy a nagy falragaszokon hirdetett estély fényesen fog sikerülni, annyival is inkább, mert ez lesz az első, nagyobb szabásu mulatság a tánckedvelő közönség részére.

1903. évi statisztika az erzsébetvárosi anyakönyvi hivatalból. Az 1903-ik évben született összesen 98 gyermek. Nemre nézve 57 fiú és 41 leány. Vallásra nézve róm. kath. 30, gör. kath. 26, gör. kel. 7, ev. ref. 19, ág. hitv. 7, unitárius 4, izraelita 2, idegenhonosságu ismeretlen vallásu 1. Házasság köttetett összesen 21.

A halottak száma 79. Vallásra nézve róm. kath. volt 29, gör. kath. 20, gör. kel. 9, ev. ref. 13, ág. hitv. 2, unitárius 1, izraelita 1.

Korcsolyázók figyelmébe. Városunk korcsolya egyletének vezetősége lapunk útján is tudomására hozza az érdeklődő közönségnek, hogy a városi jégpályát a közönség kényelmének megfelelően berendezve még 1903. évi december hó 27.-én megnyitotta. Az egész idényre szóló jegyek Csiky Gusztáv városi pénztáros úrnál kaphatók, mégpedig családjegy: 7 korona, személyjegy: 4 korona és tanulójegy: 2 korona lefizetése mellett.

Hisszük, hogy az egylet vezetőségének kipróbált előzékenysége tömegesen fogja megnyerni városunk közönségét a kellemesen szórakoztató és testedző jégsport ügyére!

Kaszinó estély. Az erzsébetvárosi Kaszinó 1903. évi december 31-én, Szilveszter estéjén, úgy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült estélyt rendezett. Az elég szép számmal megjelent közönség a legvidámabb hangulatban, zene szó és tánc mellett, temet e el a lefolyt 1903. évet és lépett az új 1904. esztendőbe. A jelen voltak késő reggeli órákik táncoltak s egymásnak boldog újévet kivánva, egy kedélyes estély emlékével tértek haza. Hisszük, hogy a Kaszinó vezetősége gondoskodni fog arról, hogy ez év folyamán is még több ily mulatságban lesz része kicsiny társadalmunknak, hol magát mindenki otthoniasan érezve tölthet el egy pár jó órát. — Jelen voltak, asszonyok: Kovácsy Albertné, Kulin Imréné, Jeney Károlyné, Madaras Gáborné, Istvánffy Miklósné, Horváth Ákosné, Mandl Lajosné, dr. Antalffy Manóné, Koszta Gáborné, Papp Kálmánné és Kovács Zoltánné.

Leányok: Kovácsy Ilonka, Kulin Rózsika és Sárika, Jeney Mariska, Antalffy Erzsike.

Rozsdás tejkannák káros hatása. A gyakorlati életben ismételten előfordult, hogy a rozsdás tejkannákban szállitott tejből készitett vaj minősége sokat vesztet jóságából. A tej ugyanis bizonyos visszataszitó faggyuizt kap, mely a tejben oldódó tejsavas vas képződéséből ered.

Matuzsálemi kor. Nagykikindán a minap 102 esztendős korában halt meg egy Dér Mihályné nevü özvegyasszony. Sohasem volt beteg egész életében s még halála előtt néhány nappal is serényen végezte házi dolgát. Végelgyengülésben halt meg.

Motoros székek. A jövő évi st.-louisi világkiállitáson a látogatók kényelmére automobil-székeket fognak rendelkezésre bocsájtani. Ezek a a motoros székek óránkint 5 kilóméter sebességgel fognak körüljárni, emelkedéseken s lejtőkön egyformán. Az illető, aki a mozgószéket használja, a sebességet nem változtathatja, csak megállíthatja tetszése szerint; a gép mindig oly gyorsan halad, mint egy gyorsan járó ember. Természetesen már alakult részvénytársaság e szabadalom kiaknázására.

Sajt, mint borderitő szer. A „Műszaki Világ"-ban olvassuk a következő apróságot: A pincegazdaság tényezői között előkelő helyet foglalnak el a bor derítésére szolgáló szerek. A külömbozó derítőporokkal szmben a pincegazdák legtöbbje még mindig előnyt ad a vizaholyaguak, mely eddig a legkedveltebb derítőszer. Amerikában felfedezték, hogy a casein a tejnek az a része, melyből sajt ered, borderítési célokra kitünően, sőt az eddigi szereknél jobban beválik. Magyarország amellett, hogy bortermelő állam, kiterjedt tejgazdasági révén sajtot is oly nagy mennyiségben termel, hogy belőle borderítési célokra is elég jut. A sajtnak ezen célra való felhasználhatóságát illetőleg most folynak a kisérletek, melyek már is kielégitő eredményre vezettek. A kasein derítő hatása a borra mechanikai alapon jelentkezik olyképpen, hogy a szert porrá törve belekavarjuk a borba, melyben az leülepedvén, az eltávolitandó anyagokat magával ragadja és a boredény fenekén lekötve tartja, úgy, hogy a megtisztult bor már most könnyen lefejthető.

A tű-gyártás. Németországban naponta 10 millió gombostűt gyártanak, Franciaországban 20 milliót, Angliában pedig 37 milliót. Most csak az a kérdés, hogy hova lesz ez az óriási mennyiség?

Vadállatok pusztitása. Az 1899-ik évben Indiában a kigyók 24,621 embert, vadállatok 2966 embert öltek meg, még pedig ez utóbbiak közül 899-et tigrisek, 338-at farkasok, 327-et párducok, a többit pedig medvék, elefántok, sakálok és alligátorok ölték meg.

Az ember bőrén két milliónál több lyuk van, a csontváz pedig 200 különféle csontból áll. A szív 24 óra alatt 100 ezer dobbanást tesz. Egy felnőtt, egészséges ember naponta átlagban, körülbelül három kiló ételt és italt fogyaszt, vagyis évenként 10 méter mázsát.

A szegény milliomos. A világ leggazdagabb embere Rockeffeller John new-yorki „olajkirály". Millióinak azonban nagyon kevés hasznát veszi, mert sulyos gyomorbaj gyötri. Aludttejen és rozskenyéren kívül alig vehet magához egyéb táplálékot. Háza nagyon különös képet nyujt. Mindenfelől szabadon áll, mert Rockeffeller levegőben és napfényben senkivel sem hajlandó megosztozni. Mivel azon a vidéken gyakori a tüz, a háromemeletes ház majd minden ablakából létra visz le az utcára, a mi éppenséggel nem emeli a ház szépségét. A lakás belseje, a hová csak a milliomos bizalmasabb barátjai juthatnak, épp olyan rideg és barátságtalan, mint maga a háziur. Bár mindenfelől szabadon áradhatna a napfény és a levegő, az ablakfüggönyök majdnem mindig le vannak eresztve és csak ritkán gyul ki az ablakok mögött egy-egy villamos lámpa, mely azonban gyorsan elalszik, mert Rockefeller a tyukokkal együtt tér aludni. Szinházban már husz esztendeje nem volt, a Metropolitan Opera milliomos páholybérlői között sem szerepel a neve. A Henrik porosz herceg tiszteletére adott banketről, melyen az amerikai iparnak majd minden képviselője jelen volt, Rockefeller távol maradt. Háza egyetlen barátságosabb részének a beavatottak a tágas lépcsőházat mondják, melynek hatalmas ablakai drága szines üvegből valók, úgy, hogy a lépcsőházban a legszebb világitási effektusok támadnak. A tapéták és az ósdi butor sötét szinezetüek. Az egész házba nyoma sincsen az életkedvnek, a mint hogy tulajdonosa is inkább szomoru szerzetesnek látszik, sem mint a világ leggazdagabb emberének.

BGU Cluj / Central University Library Cluj

Mit ér a gazdagság. A világ egyik leggazdagabb emberének sült húst, kenyeret vagy kalácsot nem szabad enni. Eledele apróra vagdalt nyers húsból, tojásból, és főzelékből áll. A bort, sört, kávét és teát csak hiréből ismeri. Leánya lakodalmán arra kérte orvosait, engednék meg, hogy egy pohár pezsgőt ihasson, utána pedig egy szivart elfüstölhessen. Ezt azonban az orvosok nem engedték meg s a sok száz millió dollárral rendelkező nábobnak le kellett mondania ez élvezetről.

Ne menjünk Braziliába. Arról értesülünk, hogy egy szédelgő vállalat magyar gyarmatosokat szándékozik Braziliába letelepíteni. Óva intünk mindenkit, hogy ezen vállalat ügynökei csábító ígéreteinek hitelt ne adjanak, mert Braziliában az éghajlati, egészségi és kereseti viszonyok kedvezőtlenek és sok panasz merül fel, hogy a munkásokkal rosszul bánnak. Nagy hátrányukra van az is, hogy a nyelvet nem ismerik és így kivándorlóink rendesen a legnagyobb nyomorba jutnak.

Ha a bor nyúlós és egyszersmind barnatörésre is hajlandónak mutatkozik, akkor legjobb a régi módszerhez folyamodni, vagyis le kell a bort tiszta kádra fejteni és ott a szokott módon jól megseprózni, főkép azon igyekezvén, hogy a borba mentől több levegő hatolhasson be. Azután a bort erősen kénezett hordóba kell visszatölteni. Azonban ezenkívül hektoliterenként nyolc gramm tiszta csersavat kell feloldani, aztán pedig a bort ugyanannyi gelatinnal deríteni. Három hét mulva ismét kénezett hordóba fejtjük a bort s ha szüksége mutatkozik, hektoliterenként még négy gramm csersavval és nyolc gramm gelatinnal újra meg kell deríteni. Nem kell azonban feledni, hogy az erősen kénezett bor fejtájást okoz s máskép is ártalmas az egészségre, miért is az ilyen bort használat előtt még egyszer jól kiszellőztetve le kell fejteni tiszta, nem frissen kénezett hordóba.

Közönség köréből.

Karácsonyfa-ünnepély az óvódában.

A helyi állami óvódában Száva Mária óvónő kedves meglepetésben részesítette folyó hó 23.-án a vezetése alatt álló kisdedóvóda növendékeit. Karácsonyfát állitott a kis apróságok számára, kik örömtől sugárzó arccal állták körül a karácsonyfát s összetett kezekkel énekelték a pásztorok énekeit és mondtak szép versikéket. Mari néni elmesélte a kis Jézuska születését: beszélt a sok szép ajándékról és arra kérte a kisdedeket, legyenek jók és engedelmesek, hogy a kis Jézuska soha róluk meg ne feledkezzen. Az ünnepség az óvódás gyermekek szülői és nagyszámú intelligens hallgató jelenlétében folyt le.

Végre az ünnepélyt az ajándékok kiosztása fejezte be. Kapott ott valamennyi gyermek a kis Jézuska által hozott ajándékból, minden egyes harapni valót, 45 szegény gyermek ruhát. Összesen 160 gyermek részesült ajándékban. Az ünnepély befejezése után Főtisztelendő Ávedik Lukács főesperes-plébános úr a maga és a szülők nevében mondott köszönetet a derék és fáradságot nem ismerő óvónőnek, melyek után a szülők, gyermekek és az összes jelenlevők lelkesen megéljenezték a jó „Mari" nénit.

Kedves kötelességet teljesítek egyúttal, midőn a jószivű adakozók neveit fölemlítem az adomány összeg megjelölésével együtt.

Adakoztak a következők:

Scholtes Albert 50 f., Balogh Károly 20 f., Márton György 20 f., Erlich Béláné 1 K, N. N. 50 f., Handlos Gyuláné 1 K, N. N. 20 f., Vertánné 1 K, Özv. Török Ferencné 40 f., Augusztin Józsefné 40 f., Vetési Mihály 40 f., Laukó Albertné 1 K, Kubaszék Mihályné 1 K, Löw Minna 40 f., Csiki E. 1 K, Jakabfy 1 K, Halmágyi Tibor 2 K, Dr. Papp Gyuláné 1 K, N. N. 50 f., N. N. 40 f., N. N. 20 f., N. N. 20 f., Koszta Gáborné 2 K, Heilperné 1 K, Csiki L. 1 K, N. N. 40 f., Irgalmas nővérek 1 K, László Dávidné 40 f., Gábor Antalné 60 f., Zsögön Árpádné 40 f., Bokros Emilné 1 K, Nagy Jánosné 60 f., N. N 20 f., Száva Andrásné 1 K, Láday Istvánné 1 K, Kovácsy Albertné 2 K, Pál Miklósné 1 K, Vukovics Péterné 1 K, Papp Jánosné 1 K, N. N. 1 K, Márkovichné 1 K, Müller Selma 2 K, Mandl Lajosné 1 K, Issekutz Győzőné 1 K, Szentpétety Istvánné 60 f., Király Pálné 50 f, Csaba Babika 1 K, Szenkovits Lajos 1 K, N. N. 40 f., Lovag G. Fehrentheilné 1 K, Máté Lajosné 60 f., Földesy Antalné 40 f., Albert Jánosné 40 f., Madaras Gáborné 1 K, Fernengel Márton 40 f., Istvánffyné 2 K, Kulin Imréné 2 K, Kiss Pálné 1 K, Gorove Jánosné 2 K, Barla Piroska 1 K, Kolumbánné 60 f., Koréhné 1 K, Polcsán Józsefné 40 f., Umbráth Klára 40 f., Linczing Andrásné 30 f., Gillyén Lajosné 1 K, Váczi Györgyné 20 f., Lengyel Móni 20 f., Véber Péterné 20 f., Lengyel Gergelyné 40 f., br. Székely Szentkereszti Anna 4 K, a helyi Veres-Kereszt egylet 10 K, N. N. 60 f., N. N. 40 f., dr. Wolffné 2 K, Zintz Gusztávné 1 K, Zakariás Ferencné 1 K, Gáspár Józsefné 1 K, Török Árpádné 1 K, özv Campián Istvánné 1 K, Csiky F. József 3 K, Herschkovitsné 30 f., Weisz Lázár 1 K, Müller Károly 30 f., Govrik Gergely 1 K, Mauer Mihály 80 f., N. N. 5 K, Papp Mártonné 40 f., Ágoston János 20 f., Schmigelschi Oktávné 1 K, Seraphin Teréz 40 f., Horváth Ákosné 2 K, Rozgonyi Ottóné 1 K, Eperjesi Ferencné 1 K, N. N. 50 f., Tiboldi Judit 40 f. Ávedik Lukács 2 K, Carbone János 2 K, N. N. 30 f., Papp Mártonné 1 kiló cukor 1 kiló füge, Dózsa Jánosné fehérnemű, Avedik Lajosné ruhák, Seraphinné ruhák, Rozgonyiné ruhák, özv. Grossné 1 véka alma, Papp Mártonné, kosár alma, Szenkovits Miklósné ruháknak való, Ács Józsefné ruhák, Madarasné ruhák, Gorove Jenőné ruhák, Eperjesiné ruhák.

Fogadják a nemesszívű adakozók adományaikért, úgy a kisdedek valamint a felügyelő bizottság nevében a legforróbb köszönetet.

Á.

Vasúti menetrend.

Erzsébetvárosról a következő vonatok indulnak:

Budapest felé:

505. sz.	személyvonat	12 ó 23 p. éjjel
601. sz.	gyorsvonat	1 ó. 42 p. éjjel
507. sz.	személyvonat	10 ó. 24 p. d. e.
501. sz.	gyorsvonat	6 ó. 16 p. este.

Brassó felé:

602. sz.	gyorsvonat	1 ó. 43 p. éjjel
506. sz.	személyvonat	3 ó. 04 p. éjjel
502. sz.	gyorsvonat	10 ó. 25 p. d. e.
508. sz.	személyvonat	4 ó. 18 p. d/u.

Felelős szerkesztő: **Dr. Gillyén Kálmán.**
Kiadó laptulajdonos: Első Erzsébetvárosi Nyomda.

HIRDETÉSEK.

Egy új ház
a Kabdebó-Simon utcában 159. szám alatt
eladó, vagy kiadó.
Bővebb felvilágosítást ad: **Donszky István**, százados.
128 1—2

!!! Hölgyeknek !!!
Minden hölgy, ha nem is tanult mintarajzolást,
a női szabászati készülékkel
bármely divat szerint könnyen maga készítheti ruháit.
E készülék bármely termethez alkalmazható.
Ára utánvéttel 3 korona.
Minden mívelt államban törvényesen védve és szabadalmazva.
Guschelbauer Antal, Sopron.
Ügynökök kerestetnek.
112 10—10

MASZTIG MIKLÓS
szűcsmester
Budapest Párisi-utca (Zsibárus-utca) 1. szám
ajánlja dúsan felszerelt
bunda, stolagallér
és mindennemű
szőrmeáruraktárát.
Jutányos árak, pontos kiszolgálás, nagy választék.
Megrendelések és átalakítások lelkiismeretesen teljesíttetnek.
110 10—10

Nyomatott az Első Erzsébetvárosi Nyomdában 1904—1640.